

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 31Ps/4/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115203470
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Topolčanská
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2016:3115203470.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Renátou Topolčanskou vo veci starostlivosti súdu o spôsobilosti na právne úkony pozbavenú B.. N. Q., U.. XX.XX.XXXX, R. V. E. E. E., E. Č.. XX, zastúpenú opatrovníkom Centrom sociálnych služieb E., E. Č.. XX, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín, o návrhu navrhovateľky B.. N. Q.Y. na vrátenie spôsobilosti na právne úkony

rozhodol:

Návrh navrhovateľky B.. N. Q. na vrátenie spôsobilosti na právne úkony **s a z a m i e t a**.

Navrhovateľke **n e p a t r í** právo po dobu 1 roka od právoplatnosti tohto rozsudku podať návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony

Štátu sa právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka, spôsobilosti na právne úkony pozbavená B.. N. Q., návrhom doručeným súdu dňa 20.02.2015 žiadala súd, aby jej vrátil spôsobilosť na právne úkony, a teda prehodnotil jej zdravotný stav. Uviedla, že zbavená spôsobilosti na právne úkony bola Okresným súdom Prievidza v r. 2012, pričom v súčasnosti sa cíti psychicky i fyzicky primerane zdravá a spôsobilá na právne úkony.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, opatrovníka spôsobilosti na právne úkony pozbavenej, vypočul znalca ako aj prokurátora a oboznámením s návrhom na začatie konania, oznámením opatrovníka zo dňa 30.06.2015, znaleckým psychiatrickým posudkom č. 182015, písomným podaním navrhovateľky zo dňa 09.12.2015, oznámením opatrovníka zo dňa 31.12.2015, správou opatrovníka zo dňa 27.04.2016, spisom tunajšieho súdu 26Ps/6/2015, 34Ps/29/2014, 26Ps/24/2014, zvyšným obsahom spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľka má v súčasnosti 63 rokov a bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 4Ps/4/2011 - 39 zo dňa 03.04.2012 právoplatným dňa 18.05.2012. V súčasnosti sa navrhovateľka cíti psychicky a fyzicky primerane zdravá, pokiaľ ide o požívanie alkoholu je rozhodnutá abstinovať. V prípade opustenie ústavne liečby by chcela bývať v sama podnájme v Prievidzi.

Zo správy opatrovníka o správaní navrhovateľky vyplynulo, že navrhovateľka si s ostatnými dobre vychádza, je nekonfliktná, nevyjadruje sa vulgárne, zapája sa do ergoterapie, pomáha pri stolovaní v spoločnej jedálni a na oddelení formou udržiavania čistoty stolov a stoličiek. Lieky užíva pravidelne a bez problémov. Dodržiava základné hygienické návyky, na izbe má poriadok, so spolubývajúcou si vychádza a je ochotná podeliť sa s ňou o kávu, cigarety, ktoré sú pre ňu veľmi dôležité. O prístup k alkoholu v

zariadení sa nepokúša, ale k požívaniu alkoholu v minulosti je nekritická. Disponuje so sumou do 10 eur a vedie si aj vlastnú účtovnú agendu.

Z výsluchu opatrovníka vyplynulo, že navrhovateľka je v súčasnosti pokojná, lebo berie lieky - psychofarmaká a je pod stálou starostlivosťou a dohľadom. Taktiež v kolektíve je pokojná, pričom sa zapája aj do aktivít, jej duševný stav sa zlepšil. Uviedol, že klientov zvykne dávať ich zariadenie aj na skúšobnú dobu do domácej starostlivosti, no v prípade navrhovateľky toto nie je možné, nakoľko nemá žiadne kontakty. Opatrovník sa priklonil k znaleckému posudku a mal za to, že je dôvodné ponechať doterajšie rozhodnutie v platnosti.

Zo znaleckého posudku č. XXXXXX zo dňa 02.09.2015 vypracovaného MUDr. Ladislavom Kvasničkom, znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria, so sídlom Trenčín, bolo súdom zistené, že zdravotné problémy navrhovateľky v rámci psychických porúch stále pretrvávajú. Duševná porucha sa u navrhovateľky prejavuje Y.. Jej správanie sa v rodine a v spoločnosti je nesamostatné, najmä v oblasti schopnosti postarať sa o seba, vyžaduje dohľad pomoc a ochranu. Navrhovateľka je v dôsledku duševnej poruchy v plnom rozsahu neschopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti a jej schopnosť ovládať svoje konanie je nestabilná, oslabená v podstatnej miere. Doručenie rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony by mohlo prechodne nepriaznivo na navrhovateľku vplývať, ale napriek tomu z dlhodobejšieho hľadiska považoval znalec za prospešnejšie ju korektne informovať o záležitostiach, ktoré sa jej týkajú. Je schopná pochopiť význam tohto rozhodnutia. Prognóza ďalšieho vývoja duševnej poruchy je priaznivejšia v ústavných podmienkach, v ktorých je pod dohľadom a ochranou, má zabezpečenú pravidelnú liečbu, ktorú dlhodobo potrebuje a je zabezpečená i abstinencia od alkoholu. Mimo ústavných podmienok je prognóza neistá. V závere znaleckého posudku znalec vzhľadom na zdravotný stav navrhovateľky neodporučil súdu vrátiť navrhovateľke spôsobilosť na právne úkony, pričom nenavrhol ani čiastočné vrátenie spôsobilosti na právne úkony.

Znalec MUDr. Ladislav Kvasnička vo svojej výpovedi v celom rozsahu potvrdil závery svojho znaleckého posudku. Ďalej uviedol, že v prípade ak by bola navrhovateľka z ústavu prepustená vzhľadom na jej zdravotný stav sa javí ako problematická skutočnosť či by bola schopná sama fungovať, nakoľko sa to nedá vyskúšať a pred umiestnením do ústavu nespolupracovala, žila pod úrovňou, disocializačným spôsobom. Teraz je pod dohľadom, má zabezpečenú liečbu a jej zdravotný stav sa javí ako uspokojivý. Z dôvodu, že stav navrhovateľky je upravený pod systematickou zdravotnou liečbou, ktorú stále berie, nie je žiadna garancia či by to fungovalo aj v prípade ak by žila sama, pretože predtým nespolupracovala. V prípade ak by existoval nejaký príbuzný bolo by možné toto skúsiť. Uviedol, že s pribúdajúcim vekom sa môže stav navrhovateľky zhoršovať. Navrhovateľka je ľahko ovplyvniteľná a nedôverčivá.

Prokurátor okresnej prokuratúry navrhol návrh zamietnuť. Mal za to, že bude v záujme navrhovateľky keď zotrvá súčasný právny stav, a to v záujme jej ochrany v oblasti ekonomickej s poukazom na jej na pojednávaní znalcom udávané povahové vlastnosti, ako aj charakter ochorenia. Zároveň odporučil súdu určiť aj jednoročnú lehotu, aby navrhovateľka po dobu 1 roka nemohla podať opakovaný návrh.

Podľa § 10 ods.1 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 192 ods. 1 O.s.p. súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 186 ods. 3 O. s. p. návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony môže podať i ten, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Ak však súd jeho návrh zamietol a ak nemožno očakávať zlepšenie jeho stavu, môže súd rozhodnúť, že mu toto právo po primeraný čas, najdlhšie však po dobu jedného roka, nepatrí.

Podľa § 191 ods. 1 O.s.p. trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosti na právne úkony v konaní išlo.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky na vrátenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľke, a to vzhľadom na jej aktuálny zdravotný stav a jej diagnózu, v dôsledku ktorej je navrhovateľka stále v plnom rozsahu neschopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti. U navrhovateľky stále pretrváva duševná porucha, pre ktorú bola v minulosti pozbavená spôsobilosti na právne úkony, v dôsledku ktorej stále nie je spôsobilá na právne úkony, a to ani čiastočne. Jej zdravotný stav je stabilizovaný, pričom sa môže javiť ako uspokojivý aj z dôvodu, že spolupracuje s ošetrojúcim personálom, aktuálne žije v ústave, ktorý je aj jej opatrovníkom, kde je pod neustálym lekársym dohľadom a je podrobená sústavnej systematickej medikamentózne liečbe. Súd s prihliadnutím aj na skutočnosť, že navrhovateľka nemá žiadnych blízkych príbuzných, kde by bolo možné realizovať na skúšobnú dobu jej prepustenie z ústavu a jej schopnosť samostatného fungovania v domácom prostredí, teda autonómnej existencie, návrh navrhovateľky zamietol s ohľadom na ochranu jej záujmov v oblasti zdravia ako aj v ekonomickej oblasti.

S poukazom na § 186 ods. 3 O. s. p. súd vzhľadom na zistený zdravotný stav spôsobilosti na právne úkony pozbavenej navrhovateľky vyslovil výrok, že spôsobilosti na právne úkony pozbavenej nepatrí po dobu jedného roka právo podávať návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony.

Pokiaľ v priebehu konania písomným podaním navrhovateľka žiadala prehodnotiť predmetný znalecký posudok v dôsledku viacerých v ňom uvedených nepresností, súd uvedené považoval za nedôvodné nakoľko v zmysle vyjadrenia znalca na pojednávaní tieto nepresnosti nemohli ovplyvniť záver znaleckého posudku, pričom aj súd je toho názoru, že navrhovateľkou namietané nepresnosti nemôžu mať v konečnom dôsledku vplyv na posúdenie jej zdravotného stavu a následného zhodnotenia možnosti prinavrátiť navrhovateľke spôsobilosť na právne úkony, pričom znalecký posudok považoval za dostatočne presvedčivý. Navyše aj opatrovník navrhovateľky sa k znaleckému posudku priklonil.

O náhrade trov konania štátu súd rozhodol v podľa § 191 ods. 1 vety prvej O. s. p., vzhľadom na celkovú ekonomickú situáciu a majetkové pomery navrhovateľky, keďže nebolo preukázané, že navrhovateľka je vlastníkom majetku výraznejšej hodnoty. Poberá iba dôchodok pričom platí náklady na ubytovanie, stravovanie a služby poskytované opatrovníkom.

O náhrade trov konania bolo rozhodnuté v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., nakoľko ide o konanie, ktoré je možno začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.